

SEAPOP Seminar • Framsenteret Tromsø • 5-6 april 2011

OM SJØFUGL - for et rikere hav

Sjøfugl og tareskog - og taretråling

Svein-Håkon Lorentsen

Norsk institutt for naturforskning, NINA

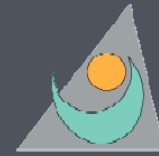
Tare / tareskog I

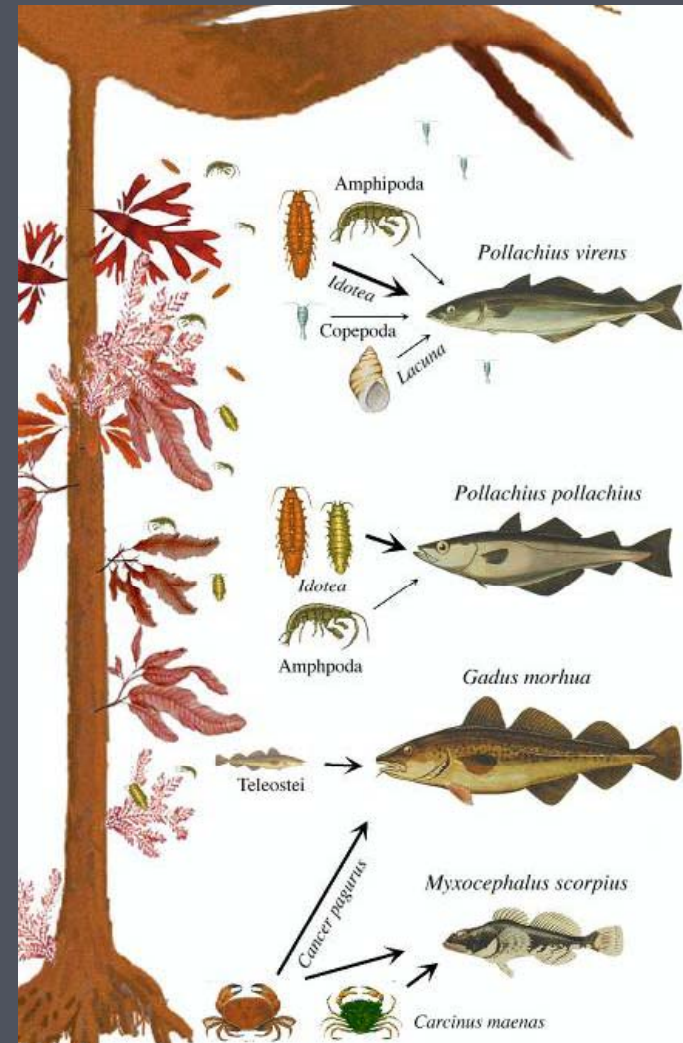
- 4 arter i Norge, hvorav to høstes (Stortare, *Laminaria hyperborea* og fingertare, *L. digitata*)
- Plantene vokser vanligvis i 10-11 år (2-3 m høyde), men kan bli opptil 20 år.
- Tareskog : 7-10 voksne og > 100 juvenile planter pr m².
- Total biomasse 10-20 (30) kg m²

Tare / tareskog II

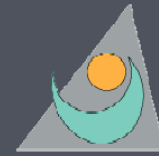

- Tareskog likestilles ofte med tropisk regnskog når det gjelder biodiversitet
- Et studie utenfor midt Norge (Christie 1995) påviste ca 240 arter/taxa med evertebrater knyttet til tareplanter
- I beskyttede områder 1000 individer/plante
- I eksponerte områder 80 000 individer/plante, for det meste amfipoder

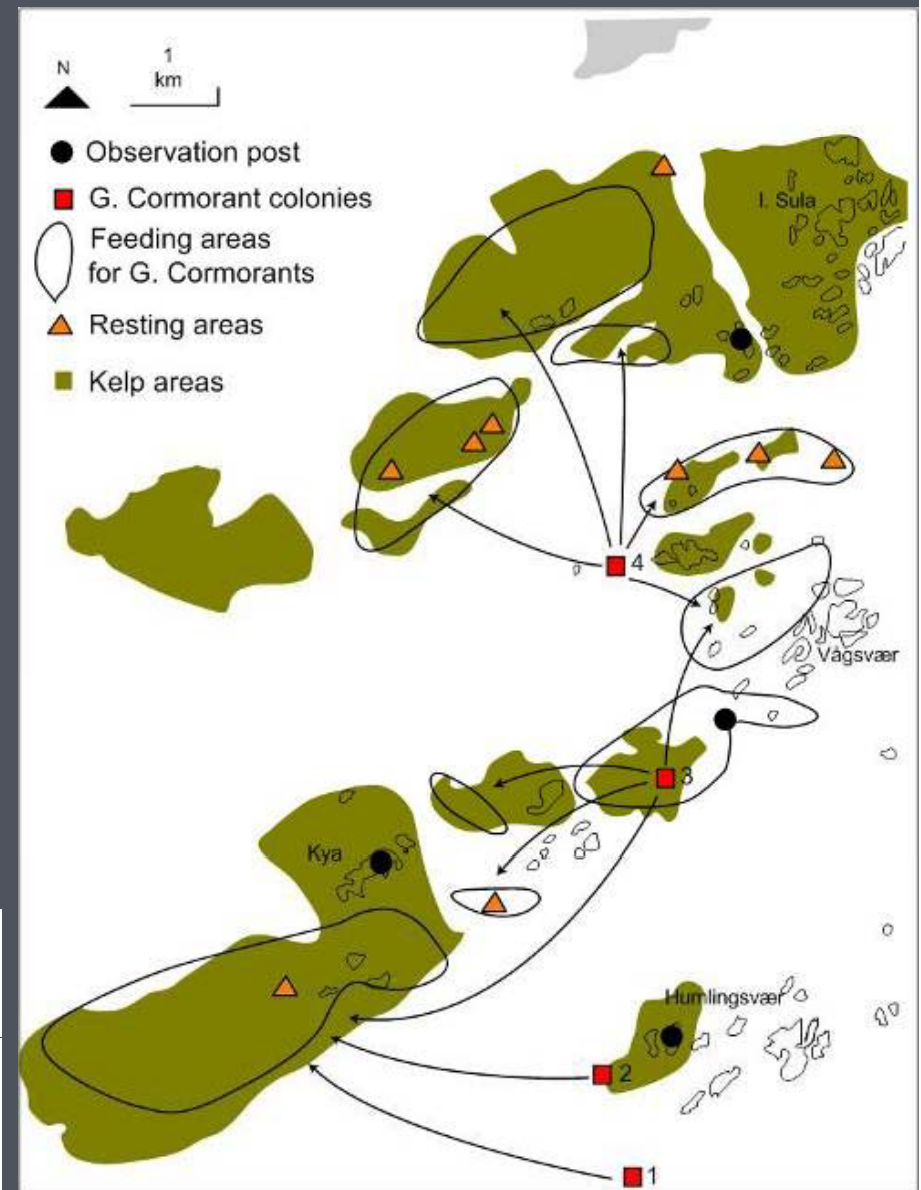
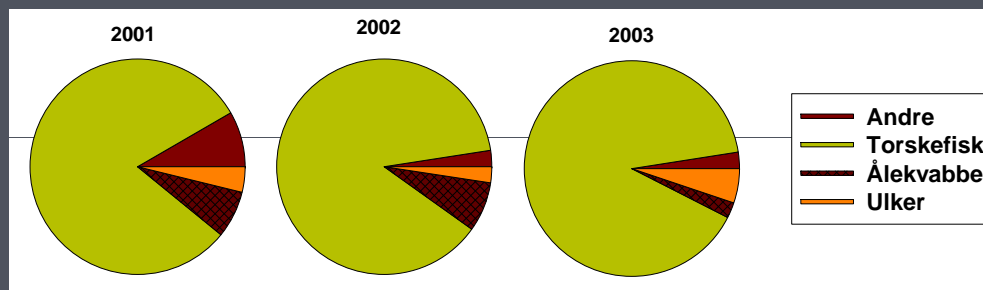

Sjøfugl og tareskog

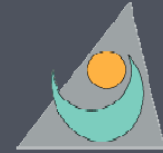

- Tareskog viktig oppvekst-område for fisk (e.g. sei, torsk, lyr, ulkefisk)
- Mange sjøfuglarter knyttet til tareskogsområder gjennom hele året (skarver, ærfugl, teist)
- 37 % av karbonet storskarv får i seg stammer (indirekte) fra tare (Fredriksen 2003)

Taretråling og sjøfugl

- I Norge høstes ca 150 000 tonn tare i året
- Høstingen foregår på strekningen Rogaland-Sør-Trøndelag
- Høstesyklus 5 år, 20-55 % av stående biomasse høstes
- Gjenvekst ca 90 % biomasse ved neste høsting (evertebratfauna ikke restituert)
- Påvirker taretråling sjøfugl, "case studie" storskarv Sula, Sør-Trøndelag

Studieoppsett

- Kartlegge forekomst og dekningsgrad av tare i studieområdet
- Radiomerke storskarv for å se hvor de beiter
- Samle næringsprøver fra storskarv for å se hva de spiser og elektroniske vekter under reir for å se hvor mye de spiser
- Kartlegging av forekomst (tetthet) av fisk i forskjellige habitater
- Eksperimentell taretråling

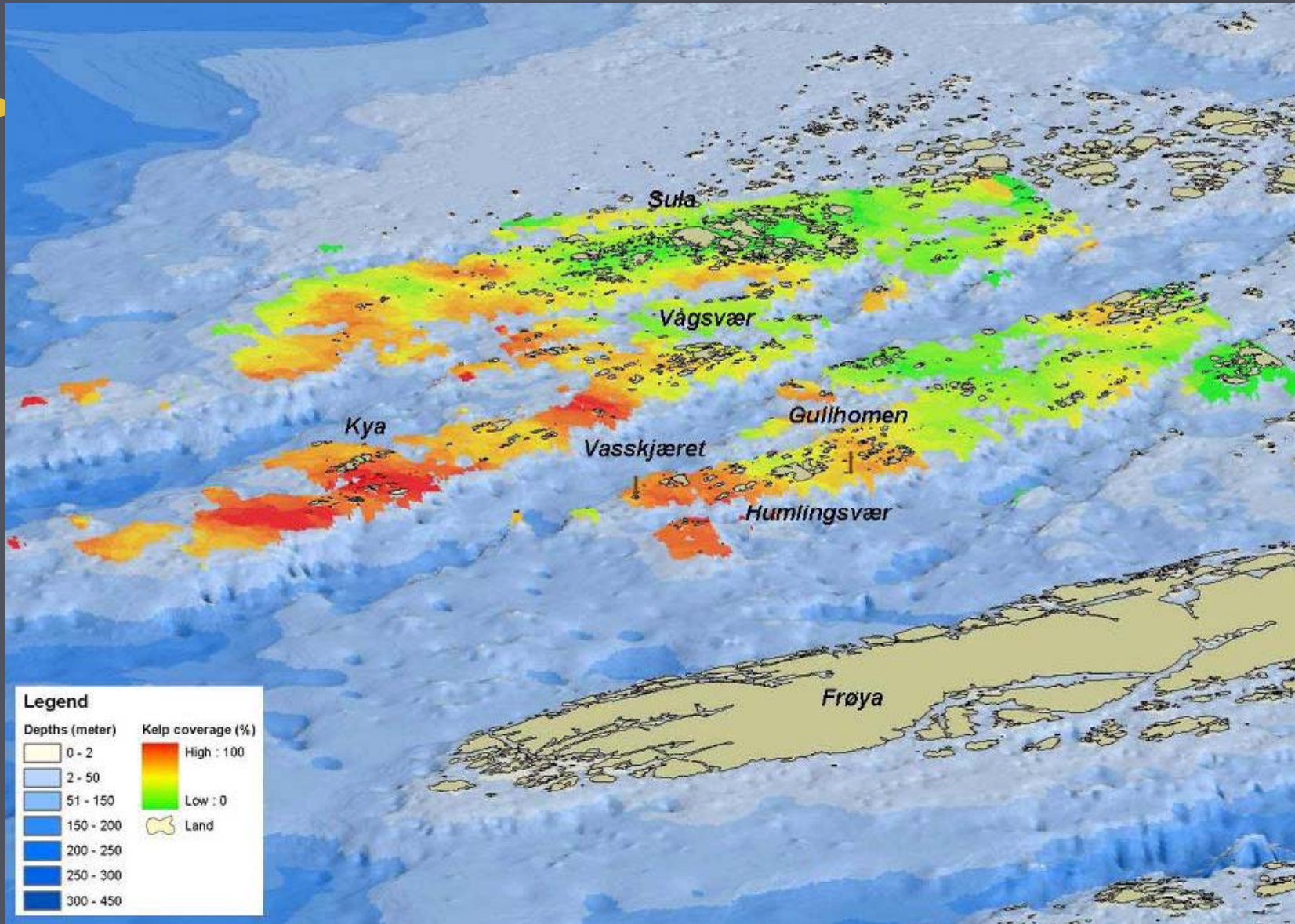
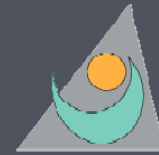

Kartlegging av tareskog

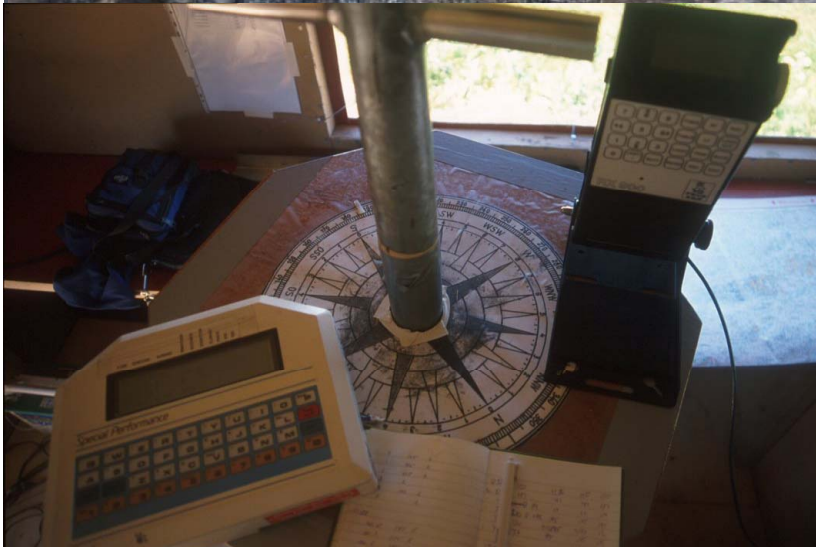

Fordeling av tare

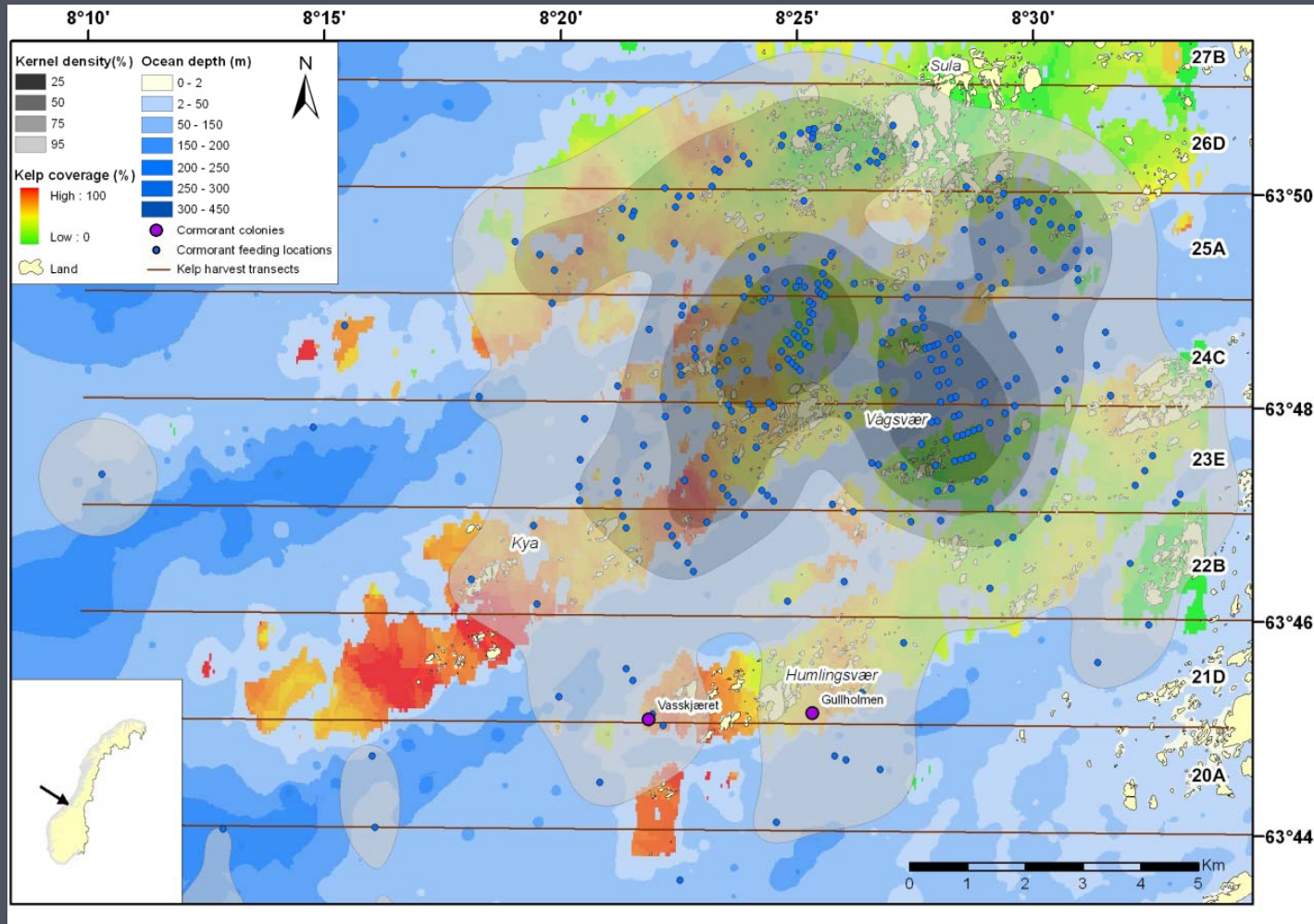

Fangst og radiopeiling av storskarv

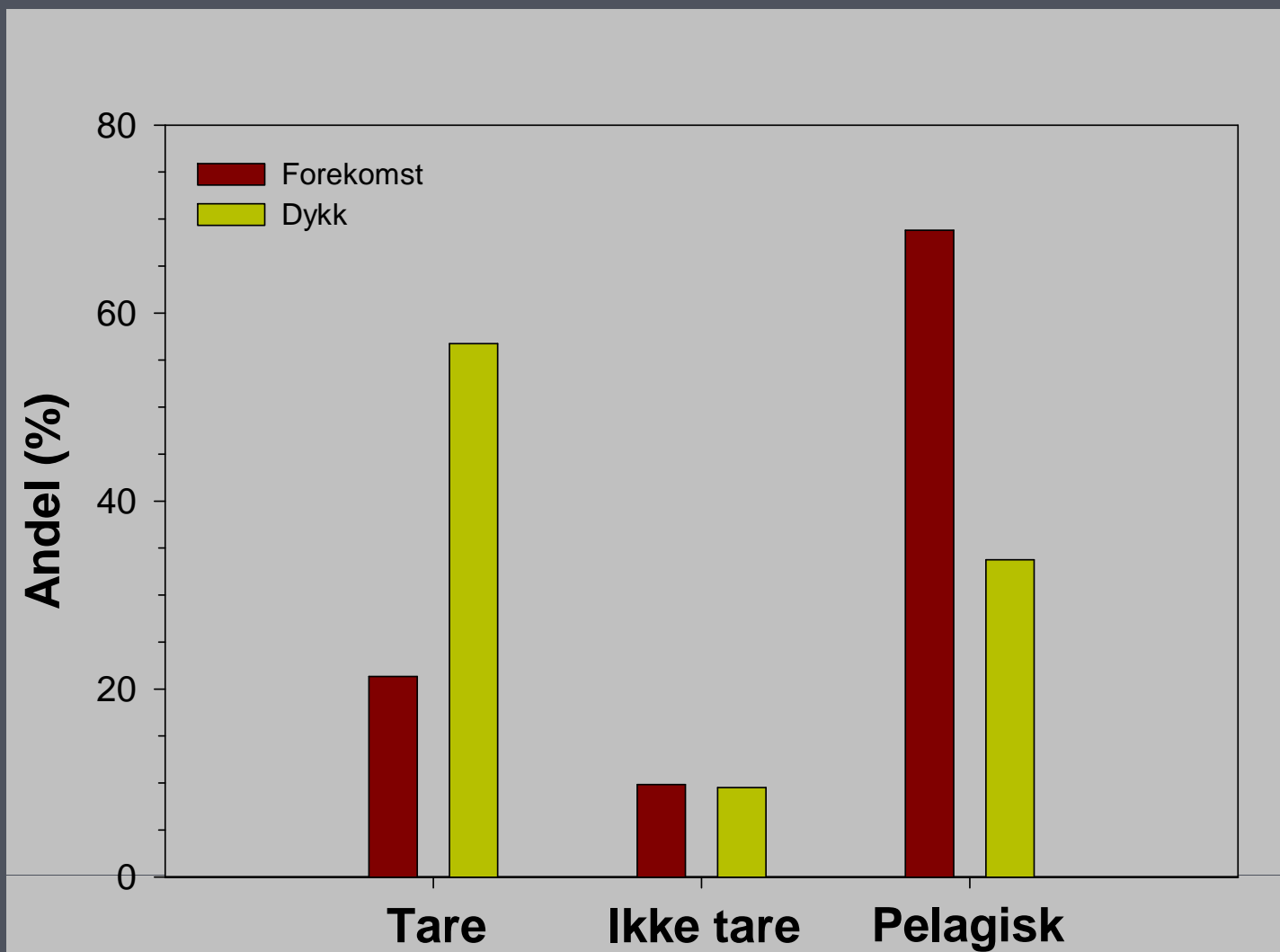
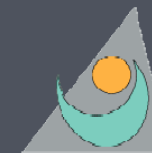
Fordeling av beitende storskarv

Lorentsen et al. Biol. Conserv. 2010

Beitehabitat storskarv

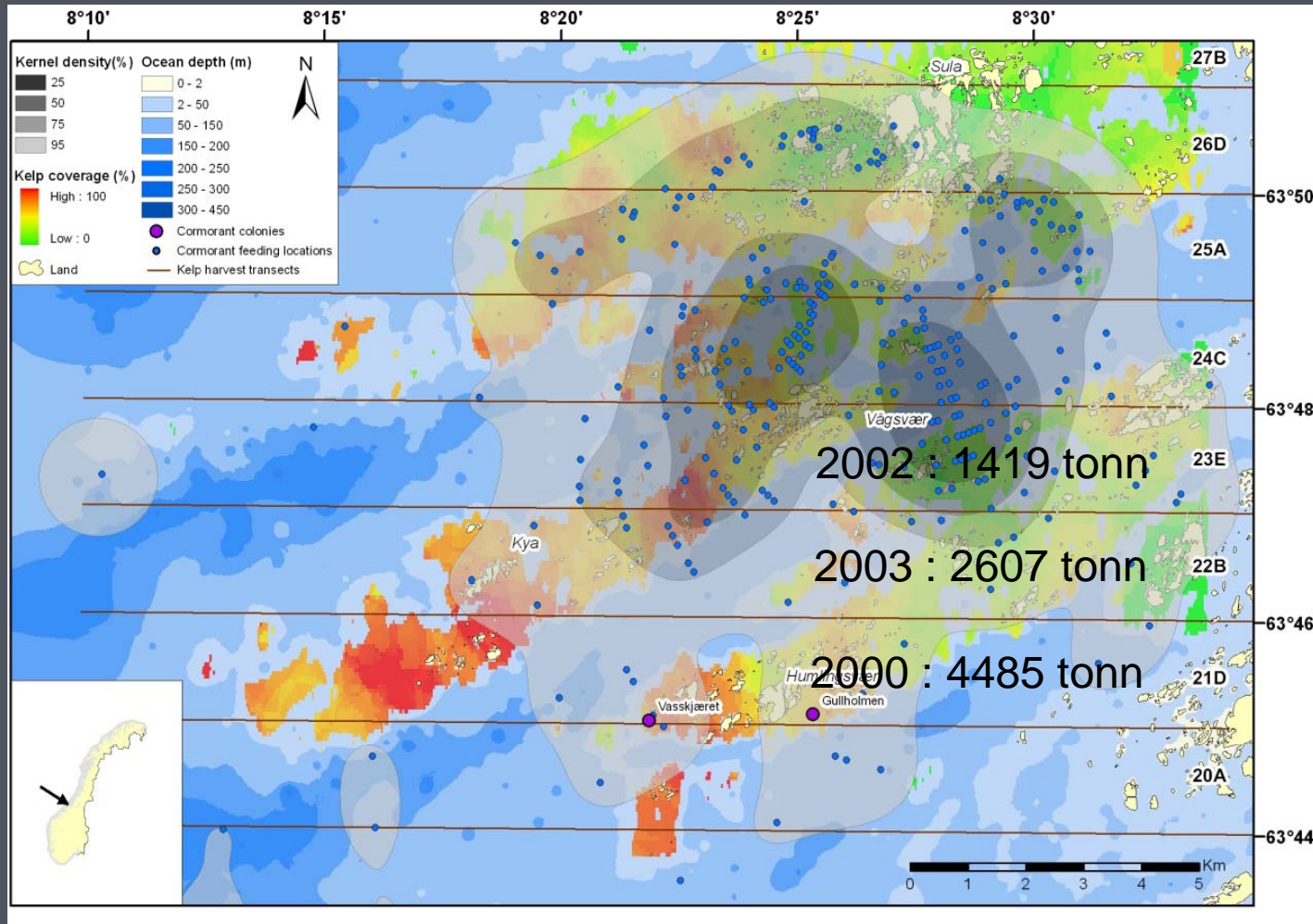
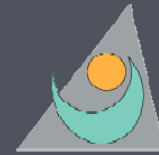

Taretråling

Eksperimentell taretråling

Studiedesign, områdeinndeling

1. Ikke høstet, < 25 % taredekning
2. Ikke høstet, > 50% taredekning
3. Nylig høstet (1,5 mnd, før studiet), > 50 % taredekning før høsting – kun fiskedata
4. Høstet ett år tidligere, > 50 % taredekning før høsting

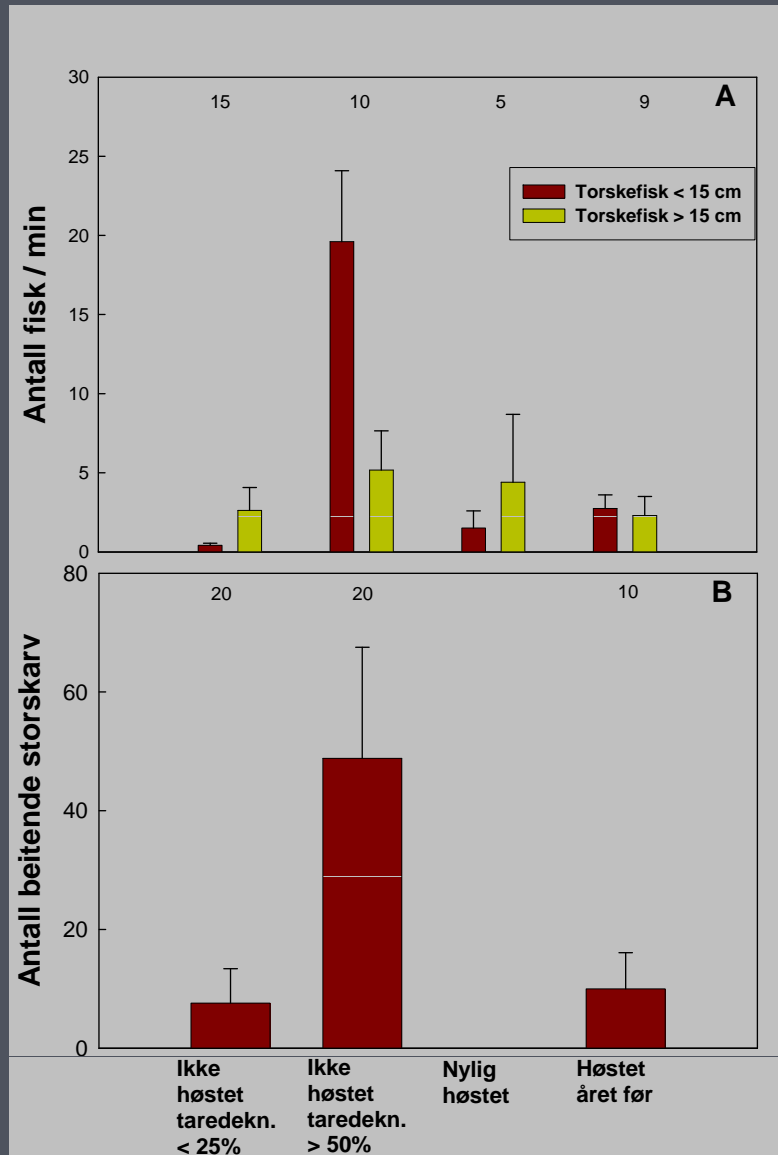
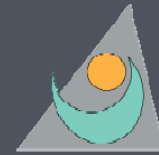
Studiedesign, fiske- og skarevdata

1. Forekomsten (tetthet) av fisk kartlagt vha ROV
2. To grupper fisk; små $< 15\text{cm}$ og store $> 15\text{ cm}$
3. Visuell observering av antall beitende storskarv, 10 observasjonsperioder á 4,5 timer
4. Observasjonsperioder roterte mellom morgen og ettermiddag og mellom flo og fjære

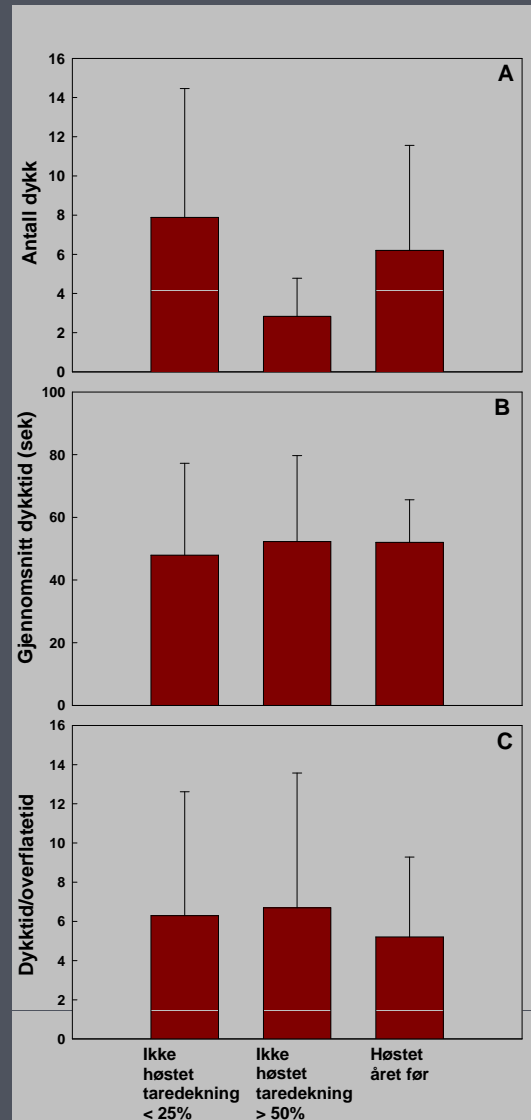

Antall fisk og storskarv

Dykkadferd ift. taredekning/høsting

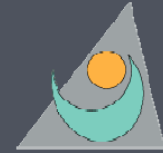
Beitesuksess storskarv ift habitat

	Gj.snitt antall dykk	Gj. snitt dykktid (sek)	Relativ fiske tilgj.	CPUE g/min	Beregnet beitesuksess (g fisk /dykk økt)
Ikke høstet, tare dekning < 25%	7.9	48.0	0.12	1.17	7.4
Ikke høstet, tare dekning > 50%	2.8	52.3	1	9.76	23.8
Høstet året før	6.2	52.0	0.21	2.0	10.7

Estimert biomasse ift habitat

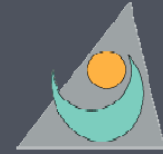

	Beregnet fiske biomasse (g m ⁻³)	
	Minimum	Maximum
Ikke høstet, taredekning < 25%	0.69	1.08
Ikke høstet, taredekning > 50%	2.21	3.45
Høstet året før	0.72	1.12

Konklusjon

- Mange sjøfuglarter er knyttet til tareskogsområder hele eller deler av året
- Taretråling fører til umiddelbar reduksjon i antall små fisk – varighet minst 1, sannsynligvis flere år
- Storskarv – ingen påvisbar effekt på hekkebestanden → Opportunist og svært effektiv predator
- GPS studier av toppskarv på Sklinna viser at den sannsynligvis også ofte beiter i tareskogsområder. Mer sårbar?
- Teist potensiale for større sårbarhet pga begrenset aksjonsradius

Takk for oppmerksomheten

Om sjøfugl - for et rikere hav